

**МІНІСТЕРСТВО ЮСТИЦІЇ
УКРАЇНИ**

Мін'юст

вул. Архітектора Городецького, 13, м. Київ, 01001

тел.: (044) 364-23-93, факс: (044) 271-17-83

E-mail: callcentre@minjust.gov.ua,

themis@minjust.gov.ua,

Web: <http://www.minjust.gov.ua>,

код згідно з ЄДРПОУ 00015622

**Голові Комітету
Верховної Ради України з
питань правової політики
Андрію КОСТІНУ**

**Щодо проєкту Закону України
(реєстр. № 7042 від 11.02.2022)**

Шановний Андрію Євгеновичу!

Відповідно до Вашого листа від 27.04.2022 № 04-26/03-2022/69571 Міністерством юстиції України опрацьовано проєкт Закону України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо удосконалення судового контролю за виконанням судових рішень у господарському і цивільному судочинстві» (реєстр. № 7042 від 11.02.2022) (далі – проєкт Закону), внесений на розгляд Верховної Ради України народними депутатами України Масловим Д. В. та іншими, і в межах компетенції повідомляється таке.

Міністерство юстиції України в цілому підтримує зазначений проєкт Закону, разом з тим висловлює такі зауваження до нього.

1. Пунктом 2 розділу I проєкту Закону пропонується доповнити Цивільний процесуальний кодекс України (далі – ЦПК України) статтею 453¹, якою, зокрема, пропонується передбачити, що суд, який ухвалив судові рішення у цивільній справі, *за письмовою заявою стягувача, державного або приватного виконавця може зобов'язати боржника подати у встановлений судом строк звіт про виконання судового рішення.*

За наслідками розгляду звіту боржника або в разі неподання такого звіту суд своєю ухвалою може встановити новий строк подання звіту, накласти на боржника штраф у сумі від одного до десяти розмірів прожиткового мінімуму для працездатних осіб (частина сьома статті 453¹ в редакції проєкту Закону).

Щодо цього зазначаємо, що порядок примусового виконання судових рішень та рішень інших органів (посадових осіб) (далі – рішення) визначено Законом України «Про виконавче провадження» (далі – Закон).

Відповідно до статті 3 Закону України «Про органи та осіб, які здійснюють примусове виконання судових рішень і рішень інших органів»

Міністерство юстиції України

№ 36239/4510-1-22/11.2.3 від 13.05.2022

Підписувач *Малюська Денис Леонтійович*

Сертифікат 3ED5083160DBC59B04000000E04446001CF87200

Дійсний з 25.02.2022 12:55:22 по 25.02.2023 18:55:22

завданням органів державної виконавчої служби та приватних виконавців є своєчасне, повне і неупереджене виконання рішень, примусове виконання яких передбачено законом.

Виконавець зобов'язаний вживати передбачених цим Законом заходів щодо примусового виконання рішень, неупереджено, ефективно, своєчасно і в повному обсязі вчиняти виконавчі дії (частина перша статті 18 Закону).

Згідно з частиною третьою статті 18 Закону виконавець під час здійснення виконавчого провадження, зокрема, має право:

проводити перевірку виконання боржниками рішень, що підлягають виконанню відповідно до цього Закону;

з метою захисту інтересів стягувача одержувати безоплатно від державних органів, підприємств, установ, організацій незалежно від форми власності, посадових осіб, сторін та інших учасників виконавчого провадження необхідні для проведення виконавчих дій пояснення, довідки та іншу інформацію, в тому числі конфіденційну;

викликати фізичних осіб, посадових осіб з приводу виконавчих документів, що перебувають у виконавчому провадженні. У разі якщо боржник без поважних причин не з'явився за викликом виконавця, виконавець має право звернутися до суду щодо застосування до нього приводу;

накладати стягнення у вигляді штрафу на фізичних, юридичних та посадових осіб у випадках, передбачених законом;

вимагати від матеріально відповідальних і посадових осіб боржників – юридичних осіб або боржників – фізичних осіб надання пояснень за фактами невиконання рішень або законних вимог виконавця чи іншого порушення вимог законодавства про виконавче провадження.

Крім того, частиною п'ятою статті 19 Закону боржник, зокрема, зобов'язаний:

за рішеннями майнового характеру подати виконавцю протягом п'яти робочих днів з дня відкриття виконавчого провадження декларацію про доходи та майно боржника, зокрема про майно, яким він володіє спільно з іншими особами, про рахунки у банках чи інших фінансових установах, про майно, що перебуває в заставі (іпотеці) або в інших осіб, чи про кошти та майно, належні йому від інших осіб, за формою, встановленою Міністерством юстиції України;

повідомити виконавцю про зміну відомостей, зазначених у декларації про доходи та майно боржника, не пізніше наступного робочого дня з дня виникнення відповідної обставини;

своєчасно з'являтися на вимогу виконавця;

надавати пояснення за фактами невиконання рішень або законних вимог виконавця чи іншого порушення вимог законодавства про виконавче провадження.

Статтею 188¹³ Кодексу України про адміністративні правопорушення передбачено адміністративну відповідальність, зокрема, за:

невиконання законних вимог виконавця щодо усунення порушень законодавства про виконавче провадження;

ненадання на вимогу виконавця декларації про доходи та майно, що подається відповідно до Закону чи зазначення у такій декларації неправдивих відомостей;

неповідомлення про зміну відомостей, які зазначаються у декларації;

неповідомлення боржником про зміну місця проживання чи місцезнаходження або місця роботи (отримання доходів);

за неявку без поважних причин за викликом виконавця.

Отже, виконавець наділений законодавством необхідними повноваженнями щодо отримання від боржника інформації стосовно виконання або причин невиконання судового рішення. У разі невиконання боржником положень законодавства, виконавець може застосувати до такого боржника низку заходів, у тому числі ініціювати притягнення боржника до адміністративної відповідальності.

З огляду на викладене вважаємо, що виконавець має в повному обсязі реалізовувати надані йому законодавством повноваження з метою примусового виконання рішень, що є його обов'язком, а не ініціювати здійснення судового контролю за виконанням рішень, сподіваючись на самостійне виконання боржником рішення.

У зв'язку з цим пропонуємо доопрацювати проєкт Закону шляхом виключення державних та приватних виконавців з переліку суб'єктів, які мають право ініціювати здійснення судового контролю за виконанням судових рішень.

2. Положеннями частини десятої статті 345¹ Господарського процесуального кодексу України (далі – ГПК України), у редакції проєкту Закону, пропонується передбачити, що ухвала суду про накладення штрафу, що набрала законної сили, є виконавчим документом та має відповідати вимогам до виконавчого документа, встановленим законом. *Стягувачем за таким виконавчим документом є Державна судова адміністрація України. Суми грошового стягнення зараховуються до доходів спеціального фонду Державного бюджету України та використовуються на фінансування забезпечення місцевих та апеляційних судів.*

Аналогічні положення пропонується передбачити в частині десятій статті 453¹ ЦПК України, у редакції проєкту Закону.

Щодо цього зазначаємо, що відповідно до статті 149 Закону України «Про судоустрій і статус суддів» суди фінансуються згідно з кошторисами і щомісячними розписами видатків, затвердженими відповідно до вимог цього Закону, у межах річної суми видатків, визначених Державним бюджетом України на поточний фінансовий рік, у порядку, встановленому Бюджетним кодексом України.

Бюджетним кодексом України (далі – БК України) визначаються правові засади функціонування бюджетної системи України, її принципи, основи бюджетного процесу і міжбюджетних відносин та відповідальність за порушення бюджетного законодавства.

Частиною другою статті 29 БК України визначено *перелік доходів загального фонду Державного бюджету України*. Відповідно до пункту 23

частини другої вказаної статті БК України до таких доходів віднесено кошти від санкцій (*штрафи, пеня тощо*), що застосовуються відповідно до закону (крім штрафів, визначених пунктами 6⁻³, 6⁻⁴ і 13⁻⁵ частини третьої цієї статті, пунктами 37-39 частини першої статті 64, пунктом 13 частини першої статті 64⁻¹ та пунктами 26 і 27 частини першої статті 66 цього Кодексу).

У свою чергу частиною третьою статті 29 БК України встановлено перелік джерел формування *спеціального фонду Державного бюджету України* в частині доходів. Згідно з пунктом 5 частини третьої статті 29 БК України до таких доходів віднесено судовий збір та надходження від звернення застави у дохід держави.

Кошти, отримані до спеціального фонду Державного бюджету України, спрямовуються відповідно *на забезпечення здійснення судочинства та функціонування органів судової влади* (за рахунок джерел, визначених пунктом 5 частини третьої статті 29 цього Кодексу) (пункт 5 частини четвертої статті 30 БК України).

Згідно з пунктом 9 частини першої статті 116 БК України порушенням бюджетного законодавства визнається порушення учасником бюджетного процесу встановлених цим Кодексом чи іншим бюджетним законодавством норм щодо складання, розгляду, затвердження, внесення змін, виконання бюджету та звітування про його виконання, а саме включення до складу спеціального фонду бюджету надходжень з джерел, не віднесених до таких цим Кодексом чи законом про Державний бюджет України.

З огляду на викладене та враховуючи те, що відносини, які виникають у бюджетному процесі не відносяться до сфери регулювання процесуального законодавства, зазначені положення частини десятої статті 345¹ ГПК України та частини десятої статті 453¹ ЦПК України, в редакції проекту Закону, пропонуємо виключити, а у разі доцільності – передбачити внесення відповідних змін до БК України.

З повагою

Міністр

Денис МАЛЮСЬКА